

Wallåkra förskola, skola och fritidshem.

Likabehandlingsplan och plan mot diskriminering och
kränkande behandling 20170901-20180831

Vid frågor, kontakta:
Jenny Hugosson, 042-453 77 03, info@wallakraskolaochforskola.se

INLEDNING

Vår verksamhet regleras av både skollagen och diskrimineringslagen gällande kravet på att en likabehandlingsplan och en plan mot diskriminering och kränkande behandling ska finnas. Reglerna i båda lagrummen ger vägledning kring arbetet med att förebygga och förhindra att någon utsätts för trakasserier på någon diskrimineringsgrund.

Båda lagarna ska främja allas lika rättighet oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Som arbetstagare i utbildningssektorn måste man känna till båda lagarnas innehåll.

Lagrummen syftar till att uppmärksamma strukturella diskriminerande inslag och betonar uppföljande insatser och vikten av en god dokumentation.

Det är viktigt att involvera personal, elever/barn och föräldrar i arbetet med planen för att den verkligen ska kunna skapa en positiv utveckling för likabehandling och mot trakasserier och kränkande behandling i förskolan, på skolan och fritidshemmet.

Likabehandlingsarbetet handlar om barnens mänskliga rättigheter, om att förverkliga FN:s barnkonvention i förskolan, skolan och fritidshemmet. Arbetet handlar också om att skapa en miljö fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg vardag är en förutsättning för att barnen ska kunna lära och att utvecklas optimalt.

Det är viktigt att arbetet är systematiskt, långsiktigt och att föräldrar, lärare och barn är engagerade.

Skolan och förskolan måste agera så fort de får kännedom om att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Skolan/förskolan ska utreda vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Skolan/förskolan skall ha rutiner för hur de skall agera. Dessa rutiner finns nedskrivna i "Likabehandlingsplanen".

DEFINITION AV BEGREPP

Diskriminering är när skolan/förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och då missgynnandet har samband med de sju diskrimineringsgrunderna, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder eller funktionshinder.

Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna. Både personal och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet utan att ha samband med de sju diskrimineringsgrunderna. Både personal och barn kan göra sig skyldiga till kränkande behandling. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. Det kan tex vara att retas, mobba eller frysa ut någon. Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkningen alltid måste tas på allvar.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, det kan vara:

- fysiska – att t ex bli utsatt för slag eller knuffar.
- verbala – att t ex bli hotad eller kallad för olika skällsord.
- psykosociala – att t ex bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning, negativa kommentarer om utseende, blickar, miner etc.
- text och bildburna – att t ex bli utsatt för klotter, lappar, e-post, påhopp i sociala medier, sms, mms etc.

Befogade tillsägelser

Med befogade tillsägelser menas att personal ibland måste tillrättavisa ett barn för att skapa en god miljö för hela gruppen. En befogad tillrättavisning är ingen kränkning i lagens mening, även om barnet i fråga kan uppleva det som en kränkning.

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden för sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen, nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha fler etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller i samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism, omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. DO använder sig av beteckningen funktionsnedsättning och inte funktionshinder, eftersom hinder finns i samhället och inte hos personen.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskrimineringen på grund av sin ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandling är en tillämpning av skollagen.

PLAN MOT DISKRIMINERING OC KRÄNKANDE BEHANDLING

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskolan, skolan och fritidshemmet.

Ansvariga för planen

Övergripande ansvar: Jenny Hugosson, rektor och förskolechef.

Varje enhet har ansvar för att upprätta likabehandlingsplaner kontinuerligt och att följa upp dem för att sedan skapa en ny, samt att placera planen så att barn och föräldrar kan se den.

Upprättande sker i samarbete med barn och elever utifrån förutsättningar och mognad.

Varje enskild pedagog ansvarar för att vara väl förtrogen med och att följa det främjande och förebyggande arbetet.

Planen gäller från

2017-09-01

Planen gäller till

2018-08-31, men avdelningarnas egna likabehandlingsplaner skrivs om efter hand.

Utvärdering och åtgärder från föregående år

Barnens delaktighet och det kontinuerliga arbetet med likabehandlingsplanen är inte lika tydligt detta år, det måste förbättras. Varje grupp ska ha sin egen likabehandlingsplan som de arbetar med utifrån de behov som råder. De förebyggande arbetet ligger sedan förra året inlagt i schemat. Där arbetar Anna Eckerström, Socialpedagog, och Karin Andersson, Specialpedagog tillsammans med eleverna utifrån de behov som respektive grupp har. Fokus ligger både på att diskutera dilemman och frågor som uppkommer, men också genom lek och samarbete på ett mer lustfyllt sätt.

Vision

Vår vision är att bedriva en verksamhet där alla, både barn och vuxna, ska känna sig välkomna och där allas dag känns meningsfull. Vi vill att varje individ hos oss ska få den näring de behöver för att förmågorna ska utvecklas så mycket som möjligt. Hos oss är det viktigt att se till både individen och gruppen, vi vill att alla ska utveckla en förståelse både för egna och andras behov.

På vår förskola/skola/fritidshem skall inget barn, ingen elev eller vuxen bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling eller vara rädd för att gå till förskolan/skola/fritidshemmet.

Mål

- Vi vill skapa en miljö som främjar likabehandling, goda relationer och trygghet.
- Alla skall känna sig trygga.
- Alla skall respektera och visa förståelse för varandra.

Barnens delaktighet

Samtal och reflektioner individuellt och i grupp. Deltagande vid upprättande av trivselregler. Planen tas upp som en punkt vid klass- och elevråd för eleverna i skolan. I förskolan sker samtalen kring dessa frågor i samband med samlingar. För att lägga grunden för respekt och förståelse för varandra är det förebyggande arbetet oerhört viktigt. Det sker kontinuerligt, både i förskolan och i skolan.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Likabehandlingsplanen presenteras vid läsårets första föräldramöte. I "Välkommen till Wallåkrabygdens skola/förskola"- foldern och på vår hemsida finns information om planen, och vart man skall vända sig om man vill ha planen upptryckt.

Personalens delaktighet

Samtal och reflektioner på arbetslagsmöten och personalmöten. Rapportering till Elevvårdsteam om behov uppkommer, samt kontinuerligt upprättande och utvärdering av gruppens egen likabehandlingsplan. Viktigast här är dock det förebyggande arbetet som pedagogerna gör, tillsammans med barnen i respektive grupp.

Kartläggning

Personalen observerar barn- och elevgrupper i de olika miljöer de vistas i. Barnen deltar i samtal, intervjuer och enkäter. Föräldrarna är delaktiga genom samtal, föräldramöten och enkäter. Vi genomför kartläggning av "kritiska områden" och attitydundersökning. Elevvårdsteamet identifierar svaga länkar och uppkomna behov och ansvarar för uppföljning och utvärdering av det psykosociala välbefinnandet.

Åtgärder – Främjande och förebyggande arbete

Pedagogen

- Anpassa samtliga aktiviteter så att alla kan delta.
- Regelbunden analys och diskussion med eleverna kring fördomar och stereotypa föreställningar.
- I det dagliga arbetet verkar vi för delaktighet, glädje, sammanhållning och trygghet genom att integrera arbetet med planen i den dagliga verksamheten.

- Vi arbetar med gruppstärkande övningar, värderings-, vänskaps-, samarbets- och attitydövningar.
- När vi gör aktiviteter i mindre grupper är det de vuxna som ansvarar för gruppindelningen.
- Bestämda platser i matsal, klassrummen (skolan) och på samlingar (förskolan). De vuxna ansvarar.
- Det finns rastvakt på samtliga raster.
- Gemensamma frågeställningar tas upp på arbetslagsmöten.
- På arbetslagsmötet står trivsel/miljö på agendan.
- Samarbete över gränserna. Vi arbetar med tryggheten, gemenskapen och delaktigheten genom att dels samarbeta över gränserna med mixade elev/barngrupper. Exempel kan vara massage, läsning, idrottsdagar, läger, lärarutbyte, skolutvecklingsprojekt etc.
- Vi är observanta på hur barnen mår och följer upp signaler från barn och föräldrar.
- Vi arbetar med olika former av grupper vid behov vilket kan initieras av barn, lärare och elevvårdsteamet.

Eleven/Barnet

- Deltar i framtagandet av gemensamma regler.
- Svara på enkäter/frågor vid samtal.
- Deltar i diskussion kring sina skyldigheter och rättigheter.
- Ta kontakt med vuxen:
  - Om du känner dig utsatt.
  - Om du upplever att någon annan är utsatt.
- Följer de regler vi gemensamt tagit fram.
- Bidrar aktivt till en god stämning i gruppen.

Skolledningen

- Arbetar för att göra skolmiljön och undervisningen tillgänglig för elever med olika funktionshinder. Exempel på det är olika lärverktyg, anpassning av arbetet, handledning till personal etc.
- Alla barn, föräldrar samt personal informeras om Likabehandlingsplanen, om att alla former av trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling är otillåtna handlingar och inte får förekomma.
- Lilla elevvårdsteamet träffas varannan/var tredje vecka och där diskuteras bland annat frågor kring förebyggande arbete mot diskriminering, trakasserier, annan kränkande behandling och mobbning. Då deltar rektor, socialpedagog och specialpedagog.
- Stora elevvårdsteamet består av skolsköterska, rektor, socialpedagog, och specialpedagog, skolpsykolog deltar vid behov. Stora teamet träffas 2 ggr/termin, eller om ett akut behov uppstår.

RUTINER FÖR AKUTA SITUATIONER

Policy

Alla vuxna på skolan skall reagera på och ta avstånd från alla tendenser till trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling då dessa handlingar är otillåtna och skall förhindras. Inget barn/vuxen skall behöva vara rädd för att gå till skolan.

Målet med skolans likabehandlingsplan är att kontinuerligt och målmedvetet arbeta för att öka barnens och självkänsla, respekt, tolerans, gemenskap, samhörighet, delaktighet och glädje genom att skapa en miljö som främjar likabehandling, relationer och trygghet.

Utreda, åtgärda och dokumentera

Mellan barn

- Vid anmälningar, mellan barn eller barn/personal utreds och åtgärdas dessa i första hand av ansvarig pedagog som också dokumenterar.
- Om inte direkt åtgärd löser problemet tar ansvarig pedagog kontakt med Elevvårdsteamet som ansvarar för den fortsatta utredningen samt dokumentationen.

När personal är inblandad

- Vid anmälan, då vuxna är inblandade informeras rektor eller förskolechef. Därefter kallar dessa till samtal för utredning. Rektor/Förskolechef dokumenterar och beslutar om åtgärder.

Rutiner för att åtgärda kränkande behandling och mobbning

1. När vi fått kännedom om att ett barn har blivit utsatt skall det i första hand utredas av ansvarig pedagog eller annan inblandad personal som så fort som möjligt har enskilda samtal med de inblandade för att kartlägga och dokumentera vad som har hänt.
2. Därefter görs en skriftlig överenskommelse på åtgärder, med barnen. Överenskommelsen följs upp i kommande uppföljningssamtal. Denna överenskommelse meddelas föräldrarna om så bedöms. Händelsen dokumenteras skriftligt av ansvarig personal och i denna dokumentation görs även anteckningar vid uppföljningstillfället. Samtlig dokumentation skall lämnas till elevvårdsteamet.
3. Om steg ett och två inte gett önskat resultat så anmäls ärendet till Elevvårdsteamet.

4. Elevvårdsteamet skapar sig en bild av situationen och gör därefter en ny överenskommelse med de inblandade, detta dokumenteras. Eventuella stödåtgärder vidtas, dessa beror på ärendets art (men som exempel kan nämnas polisanmälan, anmälan till Socialtjänsten) och åtgärderna följs upp enligt punkt 2.
5. Rektor skall hållas underrättad om ärendets utveckling genom arbetet i elevvårdsteamet.

Sammanfattning av akuta situationer.

- Skapa en bild av vad som har hänt
- Enskilt samtal med de inblandade.
- Åtgärder, överenskommelser
- Information till föräldrar om så bedöms.
- Samtalen dokumenteras.
- Uppföljning av samtalen.
- Gå vidare om åtgärderna inte gett önskat resultat.

Uppföljning och utvärdering

Rektor/förskolechef ansvarar för att planen efterföljs, utvärderas och att det tas fram en ny varje läsår, eller oftare om det behövs. Utvärdering sker genom det arbete som beskrivs i planen, genom enkäter, intervjuer, samtal och kartläggning. Resultatet sammanställs och kompletteras med muntliga synpunkter från personal och elever, utifrån det fastställs sedan hur arbetet ska se ut inför nästa läsår.

FÖREBYGGANDE ARBETE MED LIKABEHANDLINGSPLANEN, INOM VARJE ENHET.

Varje enhet ansvarar för att levadegöra likabehandlingsplanen, så att den blir en del i det dagliga arbetet.

Detta gör vi genom att lära barnen att reflektera över sina handlingar. Detta gör vi t.ex. genom att ställa frågor som:

- Hur kände du?
- Hur tänkte du?
- Kunde du ha gjort på något annat sätt?
- Hur tror du att den andre kände sig?
- Vad skulle du själv ha tyckt om du blev utsatt?

I det förebyggande arbetet med barnen kan vi t.ex. använda oss av:

- Rollspel och rollekar.
- Sagor – rim – ramsor.
- Dagliga samtal.
- Hemliga kompisar.
- Gruppstärkande aktiviteter och lekar.
- Trygghetsövningar.
- Föräldrasamtal.
- Utvecklingssamtal.
- Att de vuxna är ständigt närvarande i barnens lek. De ska ha insikt i vem som blir vald, vem som ev. blir utanför och vad som händer i den fria leken.

Utifrån pedagogernas observationer, samtal med barn individuellt och i grupp, intervjuer, enkäter eller önskemål från föräldrar, beslutar pedagogerna på respektive enhet om vilket eller vilka mål som ska prioriteras i arbetet med likabehandlingsplanen. Då följer vi följande arbetsgång:

Kartläggning,

Genom enkäter, intervjuer, samtal och observationer.

Utvärdering

Hur gick arbetet?
Vad har förbättrats?
Vad behöver vi arbeta vidare med?
Vad ska vi tänka på inför nästa kartläggning?

Resultat

Vad visade vår kartläggning?
Vad behöver gruppen?
Finns det otrygga platser eller situationer?

Nya mål

Nya mål att arbeta med bestäms utifrån resultatet av kartläggningen. Planera hur arbetet med målen ska ske och tydliggör vilket som är önskat resultat.

Fundera också över hur vi vet att målen uppnås, hur kan vi mäta måluppfyllelsen?

Dokumentation av arbetet är av största vikt, både vid akuta fall av diskriminering eller kränkande behandling, men också av det förebyggande arbetet. Använd er därför av efterföljande bilagor och lämna dem till Rektor eller Förskolechef i anknytning till händelsen eller vid ny likabehandlingsplan på enheten.

Datum: _____

LIKABEHANDLINGSPLAN FÖR _____

Bakgrund/ Kartläggning: _____

Vår nya likabehandlingsplan kommer att arbeta mot följande mål (ett eller flera):

-
-
-

Så här kommer vi arbeta för att nå målen: _____

Önskat resultat av arbetet: _____

Hur ska arbetet utvärderas? _____

Hur vet ni att målet/målen har uppnåtts: _____

När ska utvärdering ske? _____

Lämna in er likabehandlingsplan, till Rektor eller Förskolechef, när den är lagd, samt er utvärdering när den är sammanställd.

Anmälan till huvudman

DISKRIMINERING ELLER KRÄNKANDE BEHANDLING

Datum: _____ Uppgiftslämnare: _____

Anmälan gäller:	Utsatt Elev / Barn:
-----------------	---------------------

Händelse:

Åtgärder:

Uppföljning:
